

NOAH HAWLEY

Voor de val

Twee overlevenden, een vriendschap

Op een startbaan in Martha's Vineyard staat een privévliegtuig waarvan de voorste trap is neergelaten. Het is een OSPRY 700SL negezzitter, in 2001 gebouwd in Wichita, Kansas. Van wie het toestel is, is moeilijk met zekerheid te zeggen. Op papier is het een Nederlandse houdstermaatschappij met een brievenbus op de Caymaneilanden, maar op de romp staat GULLWING AIR. De piloot, James Melody, is Brits. Charlie Busch, de copiloot, komt uit Odessa, Texas. De stewardess, Emma Lightner, is geboren in het Duitse Mannheim als dochter van een luitenant van de Amerikaanse luchtmacht en diens jonge vrouw. Ze zijn naar San Diego verhuisd toen ze negen was.

Ieder heeft zijn levenspad. Keuzes die gemaakt zijn. Hoe twee mensen op dezelfde tijd op dezelfde plek belanden, is een mysterie. Je stapt in een lift met een tiental vreemden. Je maakt een ritje met de bus, staat in de rij voor een wc. Het gebeurt elke dag. Het zou geen enkele zin hebben om te proberen de plekken waar we naartoe gaan en de mensen die we ontmoeten te voorspellen.

Door het jaloezielukkig voorin komt een zachte halogeengloed. Heel anders dan het verblindende tl-licht in verkeersvliegtuigen. Over twee weken zal Scott Burroughs in een interview met *New York Magazine* zeggen dat niet de beenruimte of de volle bar hem tijdens zijn eerste vlucht in een privéjet het meest verbaasde, maar hoe intiem en knus het vanbinnen voelde, alsof reizen door de lucht – op een bepaald inkomensniveau – gewoon een vorm van thuisblijven was.

Het is een milde avond in de Vineyard, dertig graden met een zwakke wind uit het zuidwesten. De geplande vertrektijd is 22.00 uur. De afgelopen drie uur is er een dikke mist ontstaan voor de kust; tentakels van compact wit kruipen langzaam door het strijklicht op de startbaan.

Het gezin Bateman arriveert als eerste, in hun landrover; vader David, moeder Maggie en hun twee kinderen, Rachel en JJ. Het is eind augustus en Maggie en de kinderen zijn al een maand op het eiland, terwijl David in de weekenden heen en weer naar New York is gevlogen. Het is lastig voor hem om vaker bij zijn gezin te zijn, hoewel hij dat wel graag zou willen. David zit in de entertainmentindustrie; althans, zo noemen mensen in zijn vakgebied tegenwoordig het televisienieuws. Een Romeins circus van informatie en meningen.

Hij is een lange man van halverwege de vijftig met een imponerende telefoonstem. Mensen die hem voor het eerst zien, zijn vaak verbaasd over het formaat van zijn handen. Zijn zoon JJ is in slaap gevallen in de auto, en terwijl de anderen naar het vliegtuig toe lopen, buigt David zich over de achterbank en tilt JJ voorzichtig uit het autostoeltje. De jongen slaat instinctief zijn armen om zijn vaders nek, zijn warme adem veroorzaakt een koude rilling over Davids rug. Hij voelt de boten van zijn zoons heup in zijn handpalm, zijn beentjes tegen zijn zij. Met zijn vier jaar is JJ oud genoeg om te weten dat mensen doodgaan, maar nog te jong om te beseffen dat hij daar op een dag ook bij zal horen. David en Maggie noemen hem hun perpetuum mobile, want het gaat echt de hele dag aan één stuk door. Op zijn derde communiceerde JJ hoofdzakelijk door te brullen als een dinosaurus. Nu is hij kampioen interrumperen, vraagt met een schijnbaar eindeloos geduld door over alles wat ze zeggen, totdat hij een bevredigend antwoord heeft gekregen of de mond gesnoerd wordt.

David schopt het portier dicht met zijn voet en raakt ietwat uit balans door het gewicht van zijn zoon. Met zijn andere hand houdt hij zijn telefoon tegen zijn oor. ‘Zeg maar tegen hem dat als hij hier ook maar íéts over naar buiten brengt,’ zegt hij zacht om de jongen niet wakker te maken, ‘we hem zullen vervolgen tot hij denkt dat het advocaten régent.’

Op zijn zesenvijftigste heeft David een stevige vetlaag als een kogelvrij vest om zijn middel. Hij heeft een geprononceerde kin en een mooie kop met haar. In de jaren negentig heeft David naam gemaakt met het voeren van politieke campagnes – voor gouverneurs, senatoren en een tweede-termijnpresident – maar daar is hij in 2000 mee gestopt om een lobbybureau op K Street te gaan leiden. Twee jaar later benaderde een bejaarde miljardair hem met het idee een nieuwszender te beginnen. Dertien jaar en dertien miljard aan bedrijfsinkomsten later heeft David een kantoor op de bovenste verdieping met bomvrij glas en de beschikking over een bedrijfsvliegtuig.

De kinderen ziet hij niet vaak genoeg. David en Maggie zijn het hierover eens, hoewel ze er regelmatig over ruziën. Nou ja, zij begint erover en dan wordt hij defensief, hoewel hij er diep in zijn hart net zo over denkt. Maar goed, is dat niet wat het huwelijk is, twee mensen die vechten om dezelfde vierkante meter?

Nu, op de startbaan, steekt er een windvlaag op. David, die nog steeds aan het bellen is, werpt een blik op Maggie en glimlacht, en die glimlach zegt: *Ik vind het fijn om hier met jou te zijn.* Die zegt: *Ik hou van je.* Maar hij zegt ook: *Ik weet dat ik midden in het zoveelste zakelijke telefoongesprek zit en ik wil dat je daar niet moeilijk over gaat doen.* Hij zegt: *Het gaat erom dat ik hier ben, en dat we als gezin bij elkaar zijn.* Het is een verontschuldigende glimlach, maar er zit ook iets strijdbars in.

Maggie lacht terug, maar haar lach is meer oblikaat, triest. Eerlijk gezegd kan ze niet meer bepalen of ze hem al dan niet vergeeft.

Ze zijn iets minder dan tien jaar getrouwd. Maggie is zesendertig en een voormalig kleuterjuf, zo'n knappe over wie jongens al fantaseren voordat ze zelfs maar begrijpen wat dat betekent – een borstfixatie die zowel kleuters als tieners hebben. Juf Maggie, zoals ze haar noemden, was opgewekt en liefdevol. Ze verscheen elke morgen al om halfzeven op haar werk om de boel op orde te brengen. Na schooltijd schreef ze voortgangsrapporten en maakte een schema voor de volgende dag. Juf Maggie was een zesentwintigjarig meisje uit Piedmont, Californië, dat het heerlijk vond om les te geven. Er dól op was. Ze was voor al deze

vierjarigen de eerste volwassene die hen serieus nam, die luisterde naar wat ze te zeggen hadden en hun het gevoel gaf groot te zijn.

Het lot, als je het zo zou willen noemen, bracht Maggie en David bij elkaar in een danszaal in het Waldorf Astoria, op een donderdagavond aan het begin van de lente in 2005. Het was een benefietgala in smoking voor een educatief fonds. Maggie was er met een vriendin. David zat in de raad van bestuur. Zij was de bescheiden schoonheid in een bloemetjesjurk met blauwe vingerverf in haar rechterknieholte. Hij was de zwaargewicht charmeur in een tweeknoops smokingjasje. Zij was niet de jongste vrouw op het bal, en zelfs niet de knapste, maar ze was de enige met een krijtje in haar tas, de enige die een vulkaan van papier-maché kon maken en een hoge hoed bezat, die ze elk jaar op de verjaardag van Dr. Seuss op school opzette. Met andere woorden: zij was alles wat David ooit gezocht had in een vrouw. Hij verontschuldigde zich, zocht toenadering en lachte zijn hagelwitte tanden bloot. Achteraf gezien had ze gewoon geen keus gehad.

Tien jaar later hebben ze twee kinderen en een herenhuis op York Avenue. De negenjarige Rachel zit met allemaal andere meisjes op Brearley. Maggie, die gestopt is met werken, blijft thuis bij JJ, waardoor ze een vreemde eend is onder de vrouwen van haar stand: de zorgeloze huisvrouwen van werkverslaafde miljonairs. Als ze 's morgens met de wandelwagen naar het park loopt, is Maggie de enige thuisblijvende moeder in de speeltuin. Alle andere kinderen arriveren in Europese wandelwagens die geduwd worden door telefonerende au-pairs.

Nu, op de startbaan, trekt Maggie huiverend haar zomerse vestje strakker om zich heen. De mistflarden vormen een traag brekende golf die tergend langzaam over het asfalt kruipt. 'Weet je zeker dat we hierin kunnen vliegen?' vraagt ze aan de rug van haar man. Hij is al boven aan de trap, waar Emma Lightner hem in een strak, blauw mantelpakje glimlachend begroet.

'Het komt goed, mam,' zegt Rachel van negen, die achter haar moeder loopt. 'Ze hoeven echt niet te kunnen zien om een vliegtuig te besturen.'

'Nee, dat weet ik.'

‘Daar hebben ze apparaten voor.’

Maggie schenkt haar dochter een bemoedigende glimlach. Rachel draagt haar groene rugzak – met daarin *De Hongerspelen*, barbiepoppen en een iPad – die tijdens het lopen ritmisch tegen haar onderrug bonkt. Wat een grote meid is ze toch. Op haar negende laat ze al tekenen zien van de vrouw die ze gaat worden. Een professor die geduldig wacht tot je je eigen fouten hebt ontdekt. Met andere woorden: het knapste meisje van de klas, maar geen kapsones, nooit kapsones, met een goed hart en een klaterende lach. De vraag is: zijn dit aangeboren karaktertrekken, of eigenschappen die ze heeft meegekregen door wat er gebeurd is? Ergens online is het volledige relaas in woord en beeld opgeslagen – gearchiiveerde nieuwsbeelden op YouTube, honderden uren onderzoeksjournalistiek opgeslagen in het grote collectieve geheugen van eentjes en nulle-tjes. Een schrijver uit New York had vorig jaar een boek willen maken, maar daar had David in stilte een stokje voor gestoken. Rachel is tenslotte nog maar een kind. Soms, als Maggie bedenkt wat er had kunnen gebeuren, is ze bang dat haar hart het begeeft.

Instinctief kijkt ze achterom naar de landrover, waar Gil staat te bel-len. Gil is hun schaduw, een grote Israëliet die nooit zijn jasje uittrekt. Hij is wat mensen in hun inkomensgroep ‘huiselijke veiligheid’ noemen. Een meter negentig, vijftientig kilo. Er is een reden dat hij nooit zijn jasje uittrekt, een reden die in politieke kringen niet besproken wordt. Dit is Gils vierde jaar in het gezin Bateman. Voor Gil hadden ze Misha, en voor Misha was er een bewakingsteam van humorloze mannen in pakken, van die types met automatische wapens in hun kofferbak. In haar kleuterjuftijd zou Maggie een dergelijke militaire inbreuk in het gezinsleven belachelijk hebben gevonden. Ze zou de gedachte dat geld je een doelwit voor geweld maakte narcistisch hebben genoemd. Maar dat was nog voor de gebeurtenissen van juli 2008, voor de ontvoering van haar dochter en de drie martelende dagen die het kostte om haar terug te krijgen.

Op de trap van het vliegtuig draait Rachel zich om en wuift als een prinses naar de verlaten startbaan. Ze draagt een blauwe fleec over haar jurk, en een paardenstaart met een strik. Enig bewijs dat Rachel

door die drie dagen beschadigd is, blijft grotendeels verborgen – een angst voor kleine ruimtes, een zekere schroom in de buurt van vreemde mannen. Maar goed, ze is wel altijd een vrolijk kind geweest, dat iedereen voor de gek houdt met haar doortrapte glimlach, en hoewel ze niet begrijpt hoe het kan, is Maggie elke dag dankbaar dat haar kind die vrolijkheid niet is kwijtgeraakt.

‘Goedenavond, mevrouw Bateman,’ zegt Emma als Maggie boven aan de trap is.

‘Hallo, bedankt,’ zegt Maggie reflexief. De gebruikelijke neiging om zich te verontschuldigen voor hun rijkdom steekt de kop weer op; niet noodzakelijkerwijs die van haar man, maar die van haarzelf, de onwaarschijnlijkheid daarvan. Nog niet zo lang geleden was ze een kleuterjuf en woonde als een soort assepoester met twee gemene meiden in een huis op de vijfde verdieping zonder lift. ‘Is Scott er al?’ vraagt ze.

‘Nee, mevrouw. U bent de eerste. Ik heb een fles pinot gris opengemaakt. Hebt u zin in een glas?’

‘Nog even niet. Dank je.’

Vanbinnen is het vliegtuig een statement van ingetogen luxe; gebogen wanden met een glanzende essenhouten lambrisering, stoelen van grijs leer die schijnbaar nonchalant tegenover elkaar zijn gezet, als om te suggereren dat je met een partner meer van de vlucht geniet. Er hangt een plechtstatige sfeer, zoals in een presidentiële bibliotheek. Hoewel ze al heel vaak zo gevlogen heeft, kan Maggie zich nog steeds niet over de weelde ervan heen zetten. Een heel vliegtuig alleen voor hen.

David legt hun zoon op zijn stoel en dekt hem toe met een deken. Hij pleegt alweer een ander telefoontje. Aan zijn verbeterde trek ziet Maggie dat dit een ernstig gesprek is. De jongen verschuift op zijn stoel, maar wordt niet wakker.

Rachel blijft bij de cockpit staan om met de piloten te praten. Dat doet ze altijd, waar ze ook is: het plaatselijk gezag de oren van het hoofd vragen. Maggie ziet dat Gil binnen is en haar bij de deur van de cockpit in de gaten houdt. Naast een handwapen heeft hij een taser en plastic handboeien bij zich. Hij is de meest geruisloze man die Maggie ooit gekend heeft.

Met de telefoon tegen zijn oor knijpt David in de schouder van zijn vrouw. ‘Ben je blij dat we teruggaan?’ vraagt hij, terwijl hij zijn andere hand voor de telefoon houdt.

‘Mwa,’ zegt ze. ‘Het is hier zo fijn.’

‘Je zou kunnen blijven. We hebben wel dat dingetje komend weekend, maar verder... waarom niet?’

‘Nee,’ zegt ze. ‘De kinderen moeten naar school en ik heb donderdag dat bestuursding van het museum.’ Ze glimlacht naar hem. ‘Ik heb niet zo goed geslapen. Ik ben gewoon moe.’ Door een raampje ziet ze dat de gezagvoerder buiten de vleugel staat te bekijken. Hij staart omhoog naar het gladde aluminium en loopt dan langzaam naar het vliegtuig. JJ beweegt in zijn slaap, zijn mond halfopen. Maggie trekt zijn deken recht en drukt een kus op zijn voorhoofd. Hij ziet er altijd zo bezorgd uit als hij slaapt, denkt ze.

David's blik verplaatst zich naar iets wat achter Maggies schouder gebeurt. Hij frons.

Maggie draait zich om. Ben en Sarah Kipling staan boven aan de trap: een vermogend stel, meer David's vrienden dan die van haar. Sarah slaakt een gillette als ze Maggie ziet. ‘Lieverd!’ zegt ze, terwijl ze haar armen spreidt. Ze omhelst Maggie, terwijl de stewardess met een dienblad vol glazen opgelaten achter hen staat. ‘Wat heb je een beeldige jurk aan,’ zegt Sarah.

Ben wurmt zich langs zijn vrouw, begroet David en schudt hem ferm de hand. Hij is partner bij een van de vier grote bedrijven op Wall Street, een blauwogige haai in een op maat gemaakt blauw overhemd en een witte short met riem. ‘Heb jij die *fucking* wedstrijd gezien?’ vraagt hij. ‘Hoe kon-ie die bal nou laten lopen?’

‘Breek me de bek niet open,’ zegt David.

‘Zelfs ik had die *fucking* bal met mijn slappe handjes gevangen.’

De mannen staan zogenaamd dreigend vlak tegenover elkaar, als twee bokken die elk moment de horens kunnen kruisen.

‘Hij werd verblind door de verlichting,’ zegt David. Dan zoemt zijn telefoon. Hij kijkt erop, frons en tikt een antwoord.

Ben kijkt snel even achterom. De vrouwen staan te kletsen. Hij buigt

zich met een ernstig gezicht naar David toe. ‘We moeten praten, *buddy*.’

David schudt zijn hoofd en tikt verder. ‘Nu niet.’

‘Ik heb je geprobeerd te bellen,’ zegt Kipling. Hij wil nog meer zeggen, maar Emma verschijnt met de drankjes.

‘Glenlivet met ijs, als ik me niet vergis,’ zegt ze, terwijl ze Ben een glas overhandigt.

‘Je bent een schat,’ zegt Ben, die vervolgens in één slok het halve glas leegt.

‘Voor mij gewoon water,’ zegt David, terwijl ze een glas wodka van het blad pakt.

‘Natuurlijk,’ zegt ze glimlachend. ‘Ik ben zo terug.’

Sarah Kipling, klaar met de koetjes en kalfjes, knijpt in Maggie’s arm. ‘Hoe is het met je?’ vraagt ze serieus en voor de tweede keer.

‘Het gaat echt goed,’ antwoordt Maggie. ‘Ik heb gewoon... Dat ge-reis, weet je. Ik zal blij zijn als we thuis zijn.’

‘Ik begrijp wat je bedoelt. Ik ben dol op het strand, maar eerlijk gezegd ga ik me doodvervelen. Hoeveel zonsondergangen kun je hebben zonder, weet ik veel, zin in shoppen te krijgen?’

Maggie werpt een nerveuze blik naar de open deur. Sarah ziet dat en vraagt: ‘Wacht je op iemand?’

‘Nee. Ik bedoel, ik dacht dat er nog iemand zou komen, maar...’

Haar dochter bespaart haar verdere uitleg. ‘Mam,’ zegt Rachel vanaf haar stoel, ‘vergeet je niet dat Tamaras feestje morgen is? We moeten nog een cadeautje kopen.’

‘Oké,’ zegt Maggie afwezig. ‘Dan gaan we dat morgenochtend wel even doen.’ Ze kijkt langs haar dochter en ziet David en Ben dicht bij elkaar staan praten. David ziet er niet blij uit. Ze zou hem daar straks naar kunnen vragen, maar haar man is de laatste tijd nogal afstandelijk en het laatste wat ze wil is ruzie.

De stewardess schuift langs haar heen en geeft David zijn water. ‘Limoen?’ vraagt ze.

David schudt zijn hoofd en kijkt op zijn horloge. Ben wrijft zenuwachtig over zijn kale plek. Hij werpt een blik op de cockpit. ‘Op wie wachten we eigenlijk?’ vraagt hij. ‘Laten we gaan.’

‘Nog één persoon,’ zegt Emma, die op haar lijst kijkt. ‘Scott Burroughs?’

Ben kijkt naar David. ‘Wie?’

David haalt zijn schouders op. ‘Een vriend van Maggie,’ zegt hij.

‘Meer een kennis,’ zegt Maggie, die het gehoord heeft. ‘De kinderen kennen hem ook. Ik kwam hem vanmorgen tegen op de markt. Hij zei dat hij naar New York moest, dus ik heb hem gevraagd mee te gaan. Ik geloof dat hij schilder is.’ Ze kijkt haar man aan. ‘Ik heb je wat werk van hem laten zien.’

David kijkt op zijn horloge. ‘Heb je tegen hem gezegd dat we om tien uur vertrekken?’ vraagt David aan Maggie.

Ze knikt.

‘Nou,’ zegt hij, terwijl hij gaat zitten, ‘als hij er over vijf minuten nog niet is, mag hij de veerboot nemen, net als iedereen.’

De gezagvoerder komt de cabine in. Een grote man met het voorkomen van een soldaat. ‘Heren,’ zegt hij, ‘dames. Welkom. Het wordt een korte vlucht. Beetje wind, maar verder een rustige trip.’

‘Ik zag u net buiten,’ zegt Maggie.

‘Routine-inspectie,’ zegt hij. ‘Dat doe ik voor elke vlucht. De kist ziet er goed uit.’

‘En de mist?’ vraagt Maggie. Haar dochter slaat haar ogen ten hemel.

‘Mist speelt geen rol van betekenis met zo’n geavanceerd toestel als dit,’ zegt de piloot. ‘Een paar honderd voet boven zeeniveau en we zijn er voorbij.’

‘Dan neem ik wat van deze kaas,’ zegt Ben. ‘Misschien kunnen we wat muziek opzetten? Of tv-kijken? Volgens mij speelt Boston tegen de White Sox.’

Emma gaat checken of dat zo is, terwijl de passagiers hun bezittingen opbergen en op hun plek gaan zitten. Voorin doorlopen de piloten hun pre-flight instrument check.

David's telefoon zoemt weer. Hij kijkt erop en fronst. ‘Oké,’ zegt hij geagiteerd. ‘Volgens mij is de tijd van de schilder op.’ Hij knikt naar Emma, die naar de cabine-deur loopt om hem te sluiten. Alsof hij over telepathische gaven beschikt, start de piloot in de cockpit de motoren.

De deur is bijna dicht als ze een mannenstem horen roepen: ‘Wacht even!’

Het vliegtuig schokt als de laatste passagier de trap beklimt. Maggie voelt dat ze kleurt en krijgt een onrustig gevoel in haar buik. En dan is hij er: Scott Burroughs, halverwege de veertig, verhit en buiten adem. Zijn woeste haar wordt al grijs en er zitten versleten verfvlekken op zijn witte gymschoenen. Over zijn schouder hangt een vieze groene reistas. Hij heeft een jonge uitstraling, maar de lijntjes rond zijn ogen zijn diep en doorleefd.

‘Sorry,’ zegt hij. ‘De taxi kwam maar niet. Uiteindelijk heb ik een bus genomen.’

‘Nou, je bent er,’ zegt David met een knik naar de copiloot om de deur te sluiten. ‘Daar gaat het om.’

‘Zal ik uw tas aannemen?’ vraagt Emma.

‘Wat?’ vraagt Scott, geschrokken door de sluikse manier waarop ze naast hem is komen staan. ‘Nee. Bedankt.’

Ze wijst hem een lege stoel aan. Als hij ernaartoe loopt, neemt hij voor het eerst het interieur van het vliegtuig in zich op. ‘Krijg nou wat,’ zegt hij.

‘Ben Kipling,’ zegt Ben, die opstaat om Scott een hand te geven.

‘Yeah,’ zegt Scott, ‘Scott Burroughs.’ Dan ziet hij Maggie. ‘Hai,’ zegt hij met een brede, hartelijke grijns. ‘Nogmaals bedankt.’

Maggie lacht blozend. ‘Geen punt,’ zegt ze, ‘we hadden plek.’

Scott laat zich naast Sarah op zijn stoel vallen. Al voor hij zijn stoelriem omheeft, overhandigt Emma hem een glas wijn. ‘O,’ zegt hij. ‘Nee, bedankt. Ik... Misschien wat water?’

Emma trekt zich glimlachend terug.

Scott kijkt opzij naar Sarah. ‘Dit is wel iets waar je aan zou kunnen wennen, hè?’

‘Zeg dát wel,’ zegt ze.

De motoren beginnen te brullen en Maggie voelt het vliegtuig in beweging komen. De stem van gezagvoerder Melody klinkt door de speakers. ‘Dames en heren, we gaan vertrekken.’

Maggie kijkt naar haar twee kinderen: Rachel zit met een been on-

der zich gevouwen gebogen over haar telefoon en kleine JJ is in dromenland.

Zoals wel vaker op tientallen willekeurige dagelijkse momenten voelt Maggie een opbollende en vertwijfelde vlaag van moederliefde. Zij zijn haar leven, deze kinderen. Haar identiteit. Weer trekt ze het dekentje over haar zoon recht en ervaart even een gevoel van gewichtsloosheid als de wielen van het vliegtuig loskomen van de grond. Deze daad van onmogelijke hoop, het terloops tarten van de wet van de zwaartekracht, benauwt en boeit haar tegelijkertijd. Vliegen. Ze vliegen. En terwijl ze, begeleid door de muziek van crooners uit de jaren vijftig en het rumoer van het publiek tijdens de honkbalwedstrijd, omhoogvliegen door de witte mist, heeft niemand een vermoeden dat het vliegtuig binnen zestien minuten zal neerstorten in zee.

Op zijn zesde is Scott Burroughs een keer naar San Francisco geweest. Ze brachten drie dagen door in een motel vlak bij het strand; Scott, zijn ouders en zijn zus June, die later zou verdrinken in Lake Michigan. Het was mistig en koud dat weekend in San Francisco, een stad waar brede straten als uitgestoken tongen naar het water reikten. Scott weet nog dat zijn vader krabbenpoten bestelde in een restaurant en dat die, toen ze opgediend werden, op monsterlijke boomtakken leken. Alsof de krabben eigenlijk hen op hoorden te eten in plaats van andersom.

Op de laatste dag had Scotts vader hen met de bus meegenomen naar Fisherman's Wharf. Scott – in een verbleekte ribfluwelen broek en een gestreept t-shirt – zat met zijn knieën op de plastic stoel en zag hoe het gladde stucwerk van Sunset District langzaam plaatsmaakte voor heuvels van beton en victoriaanse huizen met brede houten planken. Ze bezochten het museum Ripley's Believe It or Not waar ze zich door een karikaturist lieten portretteren als vier veel te grote hoofden naast elkaar op eenwielers. Daarna waren ze blijven kijken naar de zehonden op door zout aangevreten steigers. Scotts moeder had verbaasd geweest naar de wolken wit gevleugelde meeuwen. Ze waren landrotten. Voor de zesjarige Scott was het alsof ze met een ruimteschip op een verre planeet waren geland.

Tussen de middag aten ze corndogs en dronken cola uit belachelijk grote plastic bekertjes. Bij het Aquatic Park zagen ze drommen mensen die stonden te wijzen naar Alcatraz.

De baai was die dag leigrijs, de heuvels van Marin omlijstten het inmiddels ter ziele gegane gevangenseiland als de schouders van een cipier. De Golden Gate Bridge links van hen was een wazige, roodoranje reus, de pijlers onthoofd door de late ochtendmist.

‘Zou er iemand gevlucht zijn?’ vroeg Scotts vader zich hardop af.

Scotts moeder pakte fronsend een brochure. Voor zover zij wist, zei ze, was de gevangenis gesloten. Het eiland was alleen nog maar voor toeristen.

Scotts vader had op de schouder van de man naast hem getikt. ‘Waar kijken jullie naar?’ vroeg hij.

‘Hij komt hier van Alcatraz naartoe zwemmen,’ zei de man.

‘Wie?’

‘Die fitnesskerel, hoe heet-ie ook alweer? Jack LaLanne. Het is een soort stunt. Hij heeft handboeien om en sleept verdomme een boot achter zich aan.’

‘Hoe bedoelt u: sleept een boot?’

‘Met een touw. Het was op de radio. Ziet u die boot? Die grote? Die sleept-ie helemaal hiernaartoe.’ Hij schudde zijn hoofd alsof hij dacht dat de wereld krankzinnig was geworden.

Scott ging een tree hoger staan, zodat hij over de volwassenen heen kon kijken. Er was inderdaad een grote boot op het water die hun kant op kwam. Hij was omringd door een vloot kleinere bootjes. Een vrouw bukte en tikte op Scotts arm. ‘Hier,’ zei ze glimlachend, ‘kijk maar even.’

Ze gaf Scott een kleine verrekijker. Daardoorheen zag hij nog net een man met een beige badmuts in het water. Zijn schouders waren bloot. Hij zwom in golvende voorwaartse slagen, als een meermin.

‘De stroming is hier van de gekke,’ zei de man tegen Scotts vader. ‘Om nog maar te zwijgen van het verdomde water, dat is een graadje of vijftien. Het is niet voor niks dat er nooit iemand uit Alcatraz ontsnapt is. En dan heb je ook de haaien nog. Ik geef die gast een kans van één op vijf.’

Door de verrekijker zag Scott dat de motorboten rond de zwemmer vol stonden met mannen in uniform. Ze droegen vuurwapens en tuurden in het water.

De zwemmer tilde zijn armen naast elkaar boven het water uit en schoot vooruit. Zijn polsen waren geboeid en hij richtte zich op de kust. Hij ademde regelmatig. Als hij zich al bewust was van de gewapende mannen of het risico van een aanval door haaien, dan liet hij daar niets van merken. Jack LaLanne, de fitste man op aarde. Over vijf dagen werd hij zestig. Zestig. De leeftijd waarop iedereen met een beetje verstand het wat rustiger aan doet en de touwtjes laat vieren. Later kwam Scott erachter dat Jacks discipline leeftijd oversteeg. Hij was een instrument dat gebouwd was om een klus te klaren, een zegevierende machine. Het touw rond zijn middel was als een tentakel die hem in de koude, zwarte diepte probeerde te trekken, maar hij besteedde er geen aandacht aan, alsof hij door het negeren van het gewicht dat hij trok de kracht ervan kon uitwissen. Jack was er trouwens aan gewend, aan dat touw. Thuis bond hij zich vast aan de rand van het zwembad en zwom zo dagelijks een halfuur. Dat was boven op de anderhalf uur gewichtheffen en een halfuur hardlopen. Als hij na afloop in de spiegel keek, zag Jack geen sterfelijke man. Hij zag een wezen van louter energie.

Hij had dit stuk eerder gezwommen, jaren geleden, in 1955. Alcatraz was toen nog een gevangenis, een kille rots van schuld en boete. Jack was eenenveertig, een spierbonk die al beroemd was vanwege zijn conditie. Hij had een televisieprogramma en sportscholen. Elke week was hij in zijn typerende en voor die tijd nauwsluitende gympak met zijn opbollende armspieren in zwart-wit te zien. Nu en dan liet hij zich opeens op de grond vallen om zijn advies te onderstrepen met honderd push-ups op zijn vingertoppen. Fruit en groenten, zei hij dan. Proteïne, trainen.

Op NBC verklapte Jack elke maandag om acht uur de geheimen van een eeuwig leven. Je hoefde alleen maar te luisteren. Nu hij die boot achter zich aan trok, dacht hij terug aan die eerste zwemtocht. Ze hadden gezegd dat het niet kon, ruim drie kilometer tegen een sterke stroming zwemmen in water van tien graden, maar Jack flikte het in iets minder dan een uur. Nu, negentien jaar later, was hij er weer, met geboeide handen, aan elkaar geketende benen en een boot van vierhonderdvijftig kilo vastgebonden rond zijn middel. In zijn hoofd was er

geen boot. Was er geen stroming, waren er geen haaien. Alleen zijn wilskracht.

‘Vraag maar aan de kerels die triatlons doen,’ zou hij later zeggen, ‘of er grenzen zijn aan wat mogelijk is. Die grens zit hier (hij wees naar zijn hoofd). Je moet fysiek fit tussen de oren zijn. Spieren weten helemaal niets. Die moeten onderwezen worden.’

Jack was als kind een miezerig mannetje met puistjes dat zich volpropte met snoep, de snotjongen die op een dag zijn broer probeerde te doden met een bijl. Dat werd gevolgd door de openbaring, de bijbelse vastberadenheid na de brandende braamstruik. In een flits drong het tot hem door. Hij zou zijn lichaam ten volle gaan benutten. Hij zou een volledig nieuwe versie van zichzelf maken en daarmee de wereld veranderen.

En dus bedacht mollige zoetekauw Jack de lichaamsbeweging. Hij werd de held die duizend *jumping jacks* en duizend *chin-ups* in anderhalf uur kon doen. De spierbonk die trainde om 1033 push-ups in twintig minuten te doen door in een touw van zevenenhalve meter te klimmen met meer dan zestig kilo aan zijn riem bevestigd.

Overall waar hij kwam, werd hij op straat aangeklampt door mensen. Het was in de begintijd van de televisie. Hij was deels wetenschapper, deels magiër, deels god. ‘Ik kan niet sterven,’ zei Jack tegen mensen. ‘Dat zou funest zijn voor mijn imago.’

Nu werkte hij zich in het water naar voren in zijn zelfbedachte golvende vlinderslag. De kust was in zicht, tv-camera's verdrongen elkaar aan de waterkant. De menigte was gegroeid; de hoefijzervormige trap stond bomvol. Jacks vrouw Elaine, een voormalig synchroonzwemster die voor ze Jack ontmoette kettingrookte en leefde op donuts, was er ook bij.

‘Daar is-ie,’ zei iemand, wijzend. Een zestigjarige man die een boot sleepte. Met geboeide handen en aan elkaar geketende benen. Hij was Houdini, behalve dan dat hij niet probeerde los te komen. Als het aan Jack lag, zou hij voorgoed aan deze boot worden vastgeketend. En dan zouden ze er elke dag een nieuwe aan toevoegen, totdat hij de hele wereld achter zich aan sleepte. Totdat hij ons allemaal op zijn rug een toe-

komst in droeg waar het menselijke kunnen geen grenzen meer kende.

Leeftijd is een gemoedstoestand, zei hij tegen mensen. Dat was het geheim. Hij zou deze tocht voltooien en uit de branding herrijzen. Hij zou in de lucht springen, als een bokser na een knock-out. Misschien zou hij zich zelfs op de grond laten vallen en nog honderd push-ups doen. Zó goed voelde hij zich. De meeste mannen van Jacks leeftijd klaagden over hun rug, maakten zich druk over het eind. Maar Jack niet. Als hij zeventig werd, zou hij zeventig uur zwemmen met zeventig boten met daarop zeventig mensen achter zich aan. Als hij honderd werd, zouden ze het land naar hem vernoemen. Hij zou tot het einde der tijden elke morgen met een stalen erectie wakker worden.

Aan de kant stond Scott op zijn tenen over het water te staren. Zijn ouders was hij vergeten. De lunch die hij niet lekker had gevonden. Hij had nu alleen maar oog voor wat zich voor hem afspeelde. De jongen keek hoe de man met de badmuts streed tegen de stroming. Slag na slag vechtend tegen de elementen, wilskracht in strijd met botte oerkrachten.

De menigte moedigde de zwemmer aan, slag na slag, centimeter na centimeter, totdat Jack LaLanne ging staan en verslaggevers naar hem toe waadden. Hij hijgde, zijn lippen waren blauw, maar hij lachte. De verslaggevers verlostten hem van zijn boeien en het touw rond zijn middel. De menigte ging uit zijn dak. Ook Elaine waadde naar hem toe en hij tilde haar de lucht in alsof ze niets woog.

Er hing een magische sfeer daar aan de waterkant; mensen hadden het gevoel getuige te zijn van een wonder. Het idee dat alles mogelijk was, bleef nog lange tijd bij hen hangen; het zorgde elke dag weer voor een uitgelaten gevoel.

En de zesjarige Scott Burroughs, die op de bovenste tree van de trap stond, merkte dat hij volkomen van de kaart was. Er welde een vreemd gevoel in hem op – vervoering? verwondering? – dat hem tot tranen toe roerde. Zelfs op die jonge leeftijd beseftte hij dat hij getuige was geweest van iets onkwantificeerbaars, een of ander groots aspect van de natuur dat het dierlijke oversteeg. Wat deze man had gedaan – iets zwaars om je lichaam binden, je ledematen boeien en ruim drie kilo-

meter door ijskoud water zwemmen – was iets wat Superman zou doen. Zou het kunnen? Was dit Superman?

‘Goh,’ zei zijn vader, terwijl hij door Scotts haar woelde. ‘Dat was niet niks, hè?’

Maar Scott had geen woord kunnen uitbrengen. Hij had alleen geknikt en kon zijn ogen niet afhouden van de sterke man in de branding, die nu een verslaggever boven zijn hoofd had getild en zogenaamd dreigde hem in het water te gooien.

‘Ik heb die kerel al zo vaak op tv gezien,’ zei zijn vader, ‘maar ik heb altijd gedacht dat het een geintje was. Met die opgeblazen spierballen. Maar, mán.’ Hij schudde verbijsterd zijn hoofd.

‘Is dat Superman?’ vroeg Scott.

‘Hè? Nee. Dat is... nou ja, gewoon een kerel.’

Gewoon een kerel. Net als Scotts pa, of oom Jake, met zijn snor en zijn bierbuikje. Net als meester Branch, zijn gymleraar met het afrohaar. Scott geloofde het niet. Het kon toch niet? Dus iedereen kon gewoon Superman zijn, als je maar bereid was te doen wat ervoor nodig was, wát dat dan ook was?

Twee dagen later, toen ze terug waren in Indianapolis, nam Scott Burroughs zwemles.